

ת"פ 62062/06/20 - מדינת ישראל נגד סהר טבול

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 62062-06-20 מדינת ישראל נ' טבול(עציר)
בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד נתי בן חמו

המאשימה

נגד

סהר טבול

ע"י עו"ד מיכאל עירוני

הנאשם

הכרעת דין

האישום

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת נשק, אבזר נשק ותחמושת ושינוי זהות של רכב. ואלו עובדות האישום:

ביום 8.6.20, בסמוך לשעה 10:10 הגיע הנאשם יחד עם אחיו, דביר טבול (להלן: **דביר**) לסוכנות השכרת רכב בעיר ראשון לציון והשניים שכרו יחד מכונית מסוג מזדה, מ"ר 303-66-301 (להלן: **המכונית**). לאחר מכן, בסמוך לשעה 11:00 הגיעו השניים לחנות "ריקושט" בעיר ראשון לציון וקנו מיכל גז פלפל, שתי מסיכות, שני זוגות כפפות וסליל של סרט בידוד ("איזולירבנד") שחור.

בין השעות 11:31 ל- 11:44, זיפו הנאשם ודביר את לוחיות הרישוי של המכונית, בכך שהדביקו סרט בידוד שחור על הספרות 3, 6 ו- 0 כך שנחזו להיות הספרה 8. באופן זה, מספר לוחיות הרישוי נחזה להיות 803-86-381 במקום 303-66-301.

בשעה 11:44 החנו הנאשמים את המכונית בחניון של בניין מגורים ברחוב העליה בבית שמש. לאחר מכן הנאשם החזיק במכונית אקדח מסוג CZ, מחסנית וששה כדורים, עד שהתגלו על ידי שוטרים בשעה 15:05.

יריעת המחלוקת

הנאשם הודה במסגרת העובדתית הכללית, אך הכחיש קשר לביצוע העבירות. בתשובתו לאישום מיום 20.10.20 מסר בא כח הנאשם מפיו, כי הנאשם אכן התלווה ביום הארוע לאחיו דביר לעיר ראשון לציון, וכי דביר הוא ששכר את המכונית בסוכנות ונהג בה והחזזה היה על שמו.

ביחס לרכישת המסיכות, הכפפות, גז הפלפל וסרט הבידוד השיב כי "לא הנאשם רכש את הפריטים. לשאלת ביהמ"ש, דביר רכש את הפריטים". ביחס לזיוף לוחיות הרישוי השיב, כי "הנאשם מאשר שדי אן איי שנתפס על האיזולירבנד, אך כופר כי ביצע את העבירה, לא היה שינוי בפועל במספרי הרכב".

הנאשם כפר בהחזקת הנשק והכחיש כל קשר לעניין.

את עיקר הגנתו ביחס הנאשם על טענת אכיפה בדרגית והגנה מן הצדק. לשיטתו, התשתית הראייתית הקושרת את הנאשם לעבירות זהה לזו שקיימת נגד דביר, ועל כן לא היה מקום להגיש כתב אישום נגד הנאשם בלבד. המאשימה השיבה לעניין זה, כי לטעמה קיים ספק מסוים ביחס לדביר, ועל כן נמנעה מלייחס לו את החזקת הנשק. בדיון מיום 15.11.20 ובסיכומיו חידד ב"כ הנאשם את טענתו והבהיר, כי לטעמו המנעותה של המאשימה מלהגיש כתב אישום נגד דביר מהווה אפליה פסולה של הנאשם. עוד טען ב"כ הנאשם, כי לאור הזהות הראייתית שבין דביר לנאשם, ככל שהמאשימה רואה ספק באשמתו של דביר, גם הנאשם אמור להנות מספק זה.

המסגרת הדיונית

לאור העובדה שהמחלוקת בין הצדדים צרה, ואינה נוגעת למסגרת העובדתית הכללית, אלא לקשר של הנאשם לעבירות ולפרשנות שנתנה המאשימה לראיות הנסיבתיות, הסכים ב"כ הנאשם כי ראיות המאשימה תוגשנה ללא שמיעת עדים, מלבד החוקר המוביל בתיק. משכך, המאשימה הגישה תיק מוצגים מוסכם, מתוכו אתיחס לראיות הרלוונטיות.

מטעם ההגנה העידו הנאשם ואמו.

הראיות

אסקור את הראיות על פי סדרן הכרונולוגי:

ראיות התביעה

ת/53-55, מצלמות אבטחה בשלמה סיקסט, סניף ראשון לציון

הנאשם ודביר הגיעו לסניף בסמוך שעה 10:10 ומיד ישבו מול עם אחד העובדים ושניהם שוחחו עמו. לאחר כשתי דקות דביר מסר לאותו עובד שני כרטיסים שהוציא מארנקו ולאחר מכן הנאשם קיבל מהפקיד מפתחות. חמש דקות לאחר הגעתם של הנאשם ודביר לסוכנות הם קיבלו את המכונית ועזבו את המקום.

ניכר באופן ברור, כי הנאשם או של דביר אינם מחזיקים תיק כזה בידיהם.

ת/24, הודעת ל"ר מיום 10.6.20.

העד הוא עובד שלמה סיקסט, סניף ראשון לציון. העד מסר, כי ביום 8.6.20 הגיעו לסניף שני צעירים וביקשו לשכור רכב משפחתי לחודש. העד הציע להם את המכונית והשניים מיד הסכימו. אחד מהם מסר כרטיס אשראי ורשיון נהיגה והעד ערך חוזה, על שמו של דביר. העניין כולו הסתיים תוך 3-4 דקות והיה "החוזה הכי מהיר שהיה" לעד.

לדברי העד לא סביר שהרכב נמסר לנאשם ודביר כשבתוכו התיק השחור.

ת/25 עד ת/28

דוחות וצילומים מהם עולה כי המכונת נמסרה לנאשם ולדביר נקיה ובלי חפצים בתוכה.

ת/17, הודעת מ"ר מיום 15.6.20

העדה היא מוכרת בחנות ריקושט בראשון לציון.

ביום 8.6.20 הגיעו שני צעירים לחנות, בקשו כפפות שחורות ומסיכות סקי שחורות "הכי דקות שיש". בקופה אחד מהם ביקש גם מיכל גדול של גז פלפל והם רכשו את הפריטים הללו וסרט בידוד שחור קטן ושילמו על הכל במזומן. העדה לא יכלה לזהות את הרוכשים או למסור פרטים אחרים, אך זכרה כי מי שדיבר איתה היה הגבוה מבין השניים.

העדה הוסיפה, כי העסקה נראתה לה מוזרה, כי השניים קנו כפפות חורפיות "לא זולות" באמצע הקיץ ובצעו את כל הקניה במהירות.

על פי הקבלה, ת/23, כל זוג כפפות עלה כ- 140 ש"ח, ומחיר הפריטים כולם היה 710 ש"ח והעסקה בוצעה בשעה 10:59.

ת/29, צילום עין הנץ

המכונת עברה בשער הגיא לכיוון דרום ביום 8.6.20 בשעה 11:31, ולוחית הרישוי שלה היתה תקינה (303-66-301).

ת/34-ת/42, מצלמות אבטחה בבנין שער העיר, רחוב העליה, בית שמש

אין מחלוקת על זיהויים של הנאשם ושל דביר בסרטונים, כפי שעלה במהלך עדות הנאשם, ועל כן אתייחס אליהם בשמותיהם ולא על פי תיאורם. על מנת להקל על הצופה אציין, כי השניים לבושים בגדים דומים (מכנסיים קצרים וחולצה כהה עם כיתוב בהיר מלפנים), אך הנאשם חבש כובע מצחיה ונעל נעליים עם סוליה בהירה ודביר היה גלוי ראש ונעל נעליים עם סוליה כהה. כמו כן, ניתן להבחין בקעקועים על רגלו השמאלית וזרועו הימנית של הנאשם.

שעה	בנין	מצלמה	תוכן
11:44	11	6 ו-9	המכונת הגיעה לחניה של בית שערי העיר (ביתו של הנאשם)
11:45	3	14	המכונת הגיעה לכניסה לחניון
11:45	5	6 + 12	המכונת נכנסה לחניון
11:46	3	2	המכונת נראית נוסעת באיטיות בחניון. לוחית הרישוי האחורית שלה זויפה ל- 803-86-381. המכונת עצרה באחת החניות ואז יצאה והמשיכה.
11:47	3	3	המכונת נראית נוסעת בחניון באיטיות. לוחית הרישוי הקדמית שלה זויפה ל- 803-86-381. דביר נהג במכונת ולצידו הנאשם, והנאשם הצביע לדביר להיכן לנסוע. המכונת יצאה מהתמונה ולאחר מספר שניות שני הנאשמים נראו הולכים לכיוון חדר המעליות, כשאננם מחזיקים דבר.

עמוד 3

הנאשם ודביר נכנסו לחדר המעליות, הזמינו מעלית ונכנסו לתוכה.	4	3	11:48
		(37/ת)	
הנאשם נראה יוצא בריצה מהמעלית לכיוון ממנו הגיע קודם, כשתחת זרועו תיק כהה (ר' צילום מסך בת/43).	4	3	11:50
לאחר 20 שניות (11:50:38 - 11:50:58) חזר בריצה כשבידו שקית ירוקה שעליה כתוב "ריקושט" (ר' צילום מסך בת/43).		(37/ת)	
הנאשם רץ בחניון כשתחת זרועו התיק הכהה ונעלם ל-8 שניות בפינה הימנית של המסך (11:50:45 - 11:50:53) וחוזר בריצה כשבידו השקית הירוקה.	4	4	11:50
		(37/ת)	

ת/1, הודעת ל"ג מיום 8.6.20 45-53

העדה היא דיירת ברח' העליה 5 בבית שמש ושכנה של הנאשם (הנאשם מתגורר בבנין מס' 3 ומדובר במתחם בניינים עם חניה משותפת - י.מ.). ביום 8.6.20 המכונת חנתה בחניה שלה, והעדה קראה למשטרה.

ת/2 ות/3, הודעה ודו"ח פעולה מיום 8.6.20 של רומן סילקין

העד הוא שוטר סיור ונקרא ביום 8.6.20, 14:43 לאירוע בו מכונת חנתה בחניה פרטית ברחוב העליה 5. העד זיהה שלוחית הרישוי של המכונת זויפה באמצעות סרט בידוד שחור והבחין בגז פלפל סמוך לידית ההילוכים ובתיק שחור מתחת למושב הנהג. העד קרא לחבלן והחבלן מצא ברכב אקדח.

ת/5, דו"ח פעולה אורי רכטשייד, 8.6.21

העד הוא חבלן משטרה, אשר הגיע בשעה 15:05 לאירוע ומצא בתוך המכונת תיק שחור ובו אקדח ושקית ניילון ובה מחסנית וכדורים. כמו כן היו בתיק מצית, מטבעות ושרשרת בצבע זהב.

המשך מצלמות אבטחה

דביר יצא מהמעלית בקומה 1- בחניון.	8	3	16:14
		(39/ת)	
דביר יצא מחדר המעליות ולאחר מספר שניות מכונת מסוג טויוטה בצבע אפור יצאה מהחניון.	6	3	16:14
		(39/ת)	

נ/1, דו"ח פעולה, השוטר טל בן נון, 9.6.20

ביום 8.6.20 העד עצר את דביר על פי צו ברח' החרמון 7, בית שמש. במהלך החיפוש העד קיבל הוראה מקצין הביטחון לעצור גם את הנאשם, אשר נכח בבית.

נ/2, פרוטוקול דיון מי"ב 2006-06-20 מיום 8.6.20

הדיון התקיים בשעה 19:45 וכב' הש' א. כהן הורה לעצור את דביר, על בסיס חומר שהוצג לו.

ת/14, דו"ח מסכם חקירת זירה ות/8 (צילום)

צילומים של התיק ובו הנשק. מדובר בתיק צד שחור ועליו כיתוב בלבן.

ת/18, ת/19 ות/21 דו"ח חיפוש מיום 10.6.20

בחיפוש בדירתו של הנאשם (העליה 3/56, בית שמש) נתפסו הקבלה מריקושט (ת/20), נרתיק שחור לאקדח, אקדח "אירסופט" דמוי גלוק ופריטים אישיים אחרים של הנאשם.

ת/51, חוות דעת מומחה, סיגל סטרינסקי

ד.נ.א. של הנאשם נמצא על סרט הבידוד שהיה על לוחית הרישוי של המכונית.

ת/52, חוות דעת מומחה, יעקב משיח

ד.נ.א. של דביר נמצא על סרט הבידוד שהיה על לוחית הרישוי של המכונית.

ת/15, דו"ח פעולה, החוקר דוד לוי מיום 10.6.20

בחיפוש בדף הפייסבוק של הנאשם מצאו תמונה שלו מיום 26.4.19 עם תיק דומה לזה שנתפס ברכב.

ת/31, חוות דעת מומחה, צפנת ברדה מיום 16.6.20

העדה מומחית לזיהוי פורנזי. על פי חוות הדעת קיימת התאמה בין התיק שנתפס ברכב והתיק עמו צולם הנאשם. רמת הוודאות שמדובר באותו תיק היא בינונית.

עדות החוקר דודו לוי

החוקר דודו לוי, אשר הוביל את החקירה, נחקר נגדית על ידי ב"כ הנאשם. חקירתו התמקדה בשאלת השוני בעצמת הראיות שבין הנאשם לדביר, על מנת לבסס את טענת האכיפה הבררנית. לא מצאתי כי עדות זו היתה רלוונטית, שהרי עם כל ההערכה לדעתו של החוקר על המצב הראייתי, אין זו שאלה עובדתית אלא משפטית, על בית המשפט להכריע בה על סמך הראיות וטענות הצדדים.

אמרות הנאשם

ת/47, הודעת הנאשם מיום 9.6.20, 00:57

הנאשם שמר על זכות השתיקה.

ת/48, הודעת הנאשם מיום 15.6.20, 10:00

הנאשם שמר על זכות השתיקה.

ת/49, הודעת הנאשם מיום 18.6.20 10:49.

הנאשם שמר על זכות השתיקה.

ת/50, הודעת נאשם מיום 21.6.20 12:12.

הנאשם שמר על זכות השתיקה.

ראיות ההגנה

עדות הנאשם

הנאשם העיד, כי בבוקר יום הארוע התקשר אליו דביר וביקש ממנו לבוא איתו לראשון לציון על מנת לשכור מכונית מסוג מזדה 3. השניים נסעו ושכרו מכונית, ובדרכם חזרה ראו חנות של ריקושט, ודביר ביקש ממנו **"לרדת לקנות איזולירבנד, כפפות וחם צוואר בשביל הטרקטורון שלו"**. הנאשם הוסיף, לשאלת ביהמ"ש, כי **"הוא (דביר - י.מ.) לא אמר את זה, אבל אני יודע שזה מיועד לזה כי דיברנו על זה לפני. יש לו טרקטורון. הוא ביקש ממני לרדת לריקושט לקנות"** (ע' 21, ש' 18). הנאשם יצא מהמכונית וניגש לחנות ואילו דביר המתין במכונית. בחקירתו הנגדית הוסיף הנאשם, כי דביר הצטרף אליו לחנות רק לפרק לזמן קצר, על מנת לבחור את הכפפות, וחזר מיד למכונית, על מנת שלא יקבל דו"ח (ע' 23, ש' 24).

כאשר הגיעו לבית שמש, דביר הוריד את הנאשם אצל אימם, ברחוב החרמון ופנה לסידורים שונים, ולאחר 10-20 דקות אסף את הנאשם ולקח אותו לביתו, החנה את המכונית בחניון והשניים עלו לדירתו של הנאשם, ברחוב העליה.

כ 5-10 דקות אחרי שהגיע הנאשם לדירה, בת זוגו התקשרה אליו ואמרה לו כי היא בדרכה ללימודים בתל אביב, ובקשה שיוריד לה לחניון ציוד לימודים שנזקקה לו. הנאשם הוריד לבת זוגו את התיק וחזר לדירתו ואחרי כחצי שעה או שעה נסע עם דביר לבית אמם, כל אחד במכוניתו, ואחרי כשעה הגיעו שוטרים ועצרו אותם.

בחקירתו הנגדית אמר הנאשם, כי ירד לחניון על מנת למסור לבת זוגו את הציוד ולא פגש אותה בכניסה לבנין, מכיוון שהכניסה אינה נגישה למכוניות. הנאשם אישר, כי החפץ עימו ירד לחניון הוא תיק שחור ואמר כי השקית שעמה חזר לדירה היא שקית שקיבל מבת זוגו, **"אני לא יודע אם זה שקית של ריקושט, זה שקית כלשהי, אני חושב שזה היה אוכל. זה שקית שהיא מסרה לי"** (ע' 24 ש' 29).

הוטח בנאשם כי מכוניתה של בת זוגו לא נראתה במצלמות האבטחה נכנסת לחניון והוא השיב, כי מדובר במצלמות המופעלות על ידי תנועה ויתכן שלא קלטו את המכונית.

הנאשם אמר כי התיק המופיע בתמונה ת/15 (מעמוד הפייסבוק שלו) שייך לדביר, והנאשם הצטלם עם התיק כאשר טייל עם דביר בדרום אמריקה.

הנאשם הסביר כי שתק בחקירה, משום שחשש לסבך את דביר בהחזקת הנשק.

הנאשם אמר, כי ד.נ.א. שלו נמצא על סרט הבידוד ששימש לזיוף לוחית הרישוי, מכיוון שהוא קנה אותו בחנות. הנאשם לא זכר אם סרט הבידוד היה ארוז.

הנאשם אמר שקנה כפפות ו"חם צוואר" כציוד מיגון לטרקטורון, וקנה את גז הפלפל לבקשתו של דביר.

יפה טבול, אמו של הנאשם

העדה אמרה, כי ביום בו נעצרו הנאשם ודביר, הנאשם היה אצלה בבוקר.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הגיש את עיקרי טיעונו בכתב, והשלים בעל פה. ליבת טיעונו היא, כי מהראיות עולה כי הנאשם הוא שהניח את האקדח במכונית, וכי הנאשם לא סתר מסקנה זו. לעניין טענת האכיפה הבררנית טען, כי קיים ספק ביחס למודעותו של דביר לכך שהנאשם שם את הנשק במכונית. עם זאת טען, כי בכוונת המאשימה להגיש נגד דביר "בימים הקרובים" כתב אישום בגין זיוף לוחית הרישוי.

ב"כ הנאשם שם את הדגש בטיעונו על כך שלא הוגש נגד דביר כתב אישום: במישור המשפטי טען, כי התשתית הראייתית נגד הנאשם ונגד דביר זהה, ואף מצבו של דביר חמור יותר, ועל כן כל ספק בייחס אשמתו של דביר מתקיים גם ביחס לנאשם. בהקשר זה טען, כי הגשת כתב אישום נגד הנאשם לבדו מהווה אכיפה בררנית ופסולה כלפיו, הפוגעת בתחושת השוויון והצדק.

במישור הראייתי טען, כי המאשימה לא הוכיחה את אשמתו של הנאשם: לטענתו לא ניתן לקבוע באופן ודאי כי התיק עמו ירד הנאשם לחניון הוא אותו תיק שנתפס במכונית, ולא ניתן לקבוע על סמך התמונה בפייסבוק (ת/15) כי התיק האמור הוא תיק השייך לנאשם. ב"כ הנאשם הסביר את שתיקתו של הנאשם במשטרה בכך שחשש לסבך את אחיו בעבירה.

דין והכרעה

כהערה מקדימה אומר, כי בניתוח הראיות אדרש להתייחס לחלקו של דביר במעשים. לאור העובדה שגרסתו של דביר אינה לפני ולא ניתן לו יומו, אינני קובע כל ממצא לחובתו, והדברים נאמרים רק לצורך ניתוח מעשיו וחלקו של הנאשם.

וכפי שהקדמתי ואמרתי, מדובר בתיק נסיבתי, אשר המחלוקת בין הצדדים מצומצמת רק לפרשנות הראיות. ואלו העובדות הרלוונטיות, כפי שהן עולות מן הראיות:

א. ביום 8.6.20, שעה 10:10 הנאשם הגיע עם דביר לסניף חברת השכרת רכב בראשון לציון והשניים שכרו יחד את המכונית לתקופה של חודש, על שמו של דביר. העסקה כולה ארכה כחמש דקות מכניסת השניים לסניף ועד שיצאו עם המכונית, ולדברי נציג השירות, מדובר בהשכרה המהירה ביותר שזכורה לו. ברקע שכירת הרכב אציין, כי לנאשם יש מכונית פרטית, ולדבריו דביר יכול להשתמש במספר מכוניות של בני משפחה (ע' 25, ש' 26).

ב. בשעה 10:59 הנאשם הגיע עם דביר הגיעו לחנות "ריקושט" והשניים קנו יחדיו שני זוגות כפפות שחורות, שתי מסכות סקי, גז פלפל וסרט בידוד שחור. השניים קנו פריטים יחסית יקרים, סיימו את הרכישה במהירות, שילמו במזומן ועזבו את המקום.

ג. בשעה 11:31 המכונית עברה בשער הגיא לכיוון בית שמש, כאשר לוחית הרישוי שלה תקינה.

- ד. בשעה 11:44 הנאשם ודביר הגיעו לחניית ביתו של הנאשם במכונית, לאחר ששתי לוחיות הרישוי שלה זויפו באמצעות סרט הבידוד, וד.נ.א. של הנאשם ושל דביר נמצא על סרט הבידוד.
- ה. בשעה 11:47 הנאשם כיוון את לדביר היכן לחנות והשניים יצאו מהמכונית.
- ו. בשעה 11:48 הנאשם ודביר נכנסו למעלית בחניה.
- ז. בשעה 11:50 הנאשם יצא מהמעלית בחניה כשתחת זרועו תיק שחור ורץ בחניון לכיוון המכונית, יצא מהתמונה ל- 8 שניות וחזר בריצה כשבידו שקית של "ריקושט".
- ח. בשעה 14:43 שוטרים הגיעו לחניון בעקבות פנייתה של שכנה שהמכונית חנתה בחנייה הפרטית שלה ומצאו במכונית אקדח, מחסנית ותחמושת. האקדח נמצא בתוך תיק תואם לזה שהנאשם הצטלם עמו כשנה קודם לכן. אין ראיה המוכיחה כי מדובר באותו תיק ממש, אך זהו תיק ייחודי, שקשה להניח שניתן למצוא רבים כמותו.
- מסכת עובדתית זו מביאה למסקנה לכאורית אחת ויחידה, והיא כי הנאשם ודביר שכרו את המכונית, זייפו את לוחיות הרישוי שלה ורכשו את הכפפות, המסכות וגז הפלפל למטרה המשותפת לשניהם. אופי הפריטים שרכשו הנאשם ודביר, לצד זיוף לוחיות הרישוי של המכונית ויתר הנסיבות האופפות את התנהלות השניים, מביא למסקנה כי מטרה זו אינה כשרה. עוד עולה המסקנה, כי הנאשם הכניס את התיק ובו האקדח, המחסנית והתחמושת למכונית כאשר ירד לחניה, וכי הדבר היה לצורך אותה מטרה לא כשרה.

משכך, על הנאשם רובץ הנטל לסתור את החזקה שקמה לחובתו, ולמצער להראות כי קיים ספק באשמתו.

גרסת הנאשם

כאמור, הנאשם אמר כי נלווה לאחיו לשכור רכב, ורכש את הפריטים בחנות ריקושט לבקשתו. הנאשם הכחיש קשר לזיוף לוחיות הרישוי וטען כי בפרק הזמן שבו זויפו הלוחיות דביר הוריד אותו אצל אמם ואסף אותו אחרי 10-20 דקות.

לעניין הריצה למכונית עם תיק שחור טען הנאשם, כי ירד על מנת לתת לבת זוגו חומר לו נזקקה לצורך לימודיה. לעניין החזרה בריצה מהמכונית עם שקית של ריקושט טען הנאשם, כי לקח מבת זוגו שקית אוכל.

הנאשם לא הכחיש כי התיק עמו צולם זהה לתיק בו הוחזק הנשק, אך טען כי התיק שייך לדביר והנאשם הצטלם עם התיק כאשר טייל עם דביר בדרום אמריקה.

לאור סתירות, תמיהות, קשיים וכבישה של דברי הנאשם, ולאור התרשמותי הישירה ממנו כאשר העיד, לא ראיתי לייחס לעדות הנאשם לפני כל משקל ולא ראיתי כי יש בדבריו כדי לטעת כל ספק באשמתו. אנמק:

ראשית אומר, כי הנאשם שתק בחקירותיו וכבש את גרסתו עד למועד עדותו, לאחר שנחשף למלוא חומר הראיות שבידי המאשימה. פסיקה עקבית התייחסה למשקלה של שתיקת חשוד ולמסקנות אשר ניתן להסיק ממנה לחובתו של השותק. ר' למשל ע"פ 1707/08, אריש נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"אין צורך להכביר מלים על כך שכלל, והחריגים יהיו נדירים, יסבור בית משפט כי השותק - יש לו מה להסתיר. אכן, המשפט משתית עצמו על ראיות פוזיטיביות, והשתקה מהוה אך חיזוק; ומכל מקום משפצה את פיו, על בעל הדבר להסביר מדוע השתקה, ובעיקר - עליו להציג גרסה שיש בה אמינות. ראו לעניין השתיקה במשפט העברי פרשת יוסף הנזכרת והמקורות המובאים בפסקה

ז(13).

הסברו של הנאשם, כי חשש להשיב לשאלות על מנת שלא להפליל את אחיו, אינו יכול להסביר את שתיקתו ואת העובדה שנמנע מלהשיב גם ביחס למעשיו שלו ולשאלות אשר אינן נוגעות כלל לדבר.

עדותו של הנאשם סותרת ראיות אחרות ואף את תשובתו לאישום:

בתשובה לאישום מיום 20.10.20 נטען, כי דביר הוא שרכש את הפריטים בחנות ריקושט ולא הנאשם. הנאשם העיד לפני, כי הוא שרכש את הפריטים עבור דביר. לא רק ששתי הגרסאות סותרות זו את זו, הן גם סותרות את דברי המוכרת בחנות (ת/17) השניים רכשו את הפריטים יחדיו - ואזכיר כי האמרה הוגשה בהסכמה, ואין מחלוקת על תכנה.

הנאשם טען, כי ירד עם התיק השחור על מנת למסור אותו לבת זוגו שהגיעה במכונית מזדה לבנה - ובסרטונים לא נראית מכונית כזו, או כל מכונית אחרת, נכנסת לחניון בפרק הזמן הרלוונטי - ואדגיש כי צפיתי בעצמי בכל סרטוני מצלמות האבטחה שהוגשו. הסברו של הנאשם, כי המכונית נכנסה לחניון אך המצלמות לא קלטו אותה אינו מתקבל על הדעת לא נתמך בבדל ראיה.

טענתו של הנאשם כי השקית עמה חזר בריצה לדירתו החזיקה אוכל אותו קיבל מבת זוגו גם סותרת את הראיות - ובמיוחד לאור כך שבצילום רואים בבירור שעל השקית כתוב "ריקושט" - בדיוק אותה חנות בה רכש הנאשם פריטים שונים חמישים דקות קודם. המסקנה כי מדובר באותה שקית מתחזקת, בשים לב לכך שבסרטונים מהחניה רואים הנאשם ודביר יצאו מהמכונית בידיים ריקות, ומכאן שסביר להניח שהפריטים אותם קנו בחנות "ריקושט" נשארו במכונית.

על כך אוסיף, כי הנאשם בחר שלא להעיד את בת זוגו לעניין זה, והמנעות זו מלמדת שהנאשם ידע שעדותה לא היתה תומכת בדבריו. ר' למשל ע"פ 11331/03 משה קיס (אריק-בר) נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"אכן, צודק המערער בטענתו כי הלכה היא הן במשפט פלילי הן במשפט אזרחי, ש"אם נמנע בעל-דין מהצגת ראיה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לו לכך הסבר סביר, ניתן להסיק, שאילו הובאה ראיה, הייתה פועלת נגדו" (ע"א 548/78 אלמונית נ' פלוני [18], בעמ' 760; ראו גם: ע"פ 437/82 אבו נ' מדינת ישראל [19], בעמ' 97-98; ע"פ 277/81 הפלוני נ' מדינת ישראל [20], בעמ' 386). אולם ככל הנחה, אף ההנחה זו ניתנת לסתירה. עמד על כך בית-המשפט בע"א 635/76 טייבר נ' טייבר [21], בעמ' 743: "אמנם היו מקרים שבהם הימנעותו של בעל-דין מהבאת עד או מממתן עדות תרמה לערעור גרסתו של אותו בעל-דין, אך כל מקרה נמדד לפי נסיבותיו הוא, ובוודאי שאין די בהימנעות כזו בלבד כדי לערער גרסתו של בעל-דין"

הנאשם טען כי היה אצל אימו 20-10 דקות ואכל ארוחת בוקר בזמן שאחיו פנה ל"סידורים" ואז זיף את לוחיות הרישוי. מהראיות עולה, כי המכונית עברה בשער הגיא בשעה 11:31 (ת/29) והגיעה לביתו של הנאשם בעיר בית שמש בשעה 11:44 (ת/36). גם אם משך הנסיעה משער הגיא לכניסה לבית שמש אינו בגדר ידיעה שיפוטית, קשה מאוד לקבל שתוך 13 דקות ניתן להגיע משער הגיא לבית הוריו של הנאשם בבית שמש, לאכול שם ארוחת בוקר ואז לנסוע לביתו של הנאשם.

הנאשם הסביר את המצאות הד.נ.א. שלו על סרט הבידוד ששימש לזיוף הלוחיות, בכך שהוא קנה את הסליל - והסבר זה רחוק מאוד מלשכנע. מלבד העובדה שההסבר זה סותר את התשובה לאישום ונכבש עד מועד העדות, הוא לא נתמך

בבדל ראייה, והנאשם אף לא ידע לומר אם סרט הבידוד נקנה כשהוא ארוז או לא (וקשה להניח שסרט בידוד דביק ימכר ללא אריזה).

ההסבר שהציע הנאשם לכך שקנה בחנות ריקושט מסכות סקי וכפפות חורף בחודש יוני, היה כי סבר שמדובר בציד מיון לטרקטורן שדביר היה זקוק לו - וגם הסבר זה אינו יכול לעמוד: הנאשם אמנם התייחס למסכות אותן קנה כאל "חם צוואר", אך מהודעת המוכרת (ת/17) ומהקבלה ת/23 עולה בפירוש כי מדובר במסכות סקי. מעבר לכך, גם חם צוואר וגם מסכות סקי אינם ציוד מיון לטרקטורן, וספק האם כפפות חורף הן ציוד מיון שדרוש בימי הקיץ.

על אלה אוסיף את התהיות, אם אכן מדובר בציד מיון כשר, למה הנאשם הכחיש בתשובה לאישום כי קנה אותו, למה אחיו של הנאשם לא קנה את הפריטים בעצמו ולמה ביקש ציוד לשניים. ועוד אוסיף, כי אין כל ראייה שלדביר בכלל יש טרקטורן.

נראה, כי הנאשם לא הצליח לחשוב על הסבר תמים מדוע קנה מיכל גדול של גז פלפל, ועל כן הסתפק באמירה כי דביר ביקש זאת ממנו, והוא לא חקר במופלא ממנו, אלא קנה את הגז ללא שאלות.

הנאשם לא הציע הסבר למה דביר היה צריך לשכור מכונית, אם יש מספר מכוניות של בני משפחתו שהוא יכול להשתמש בהן. הנאשם גם לא הציע הסבר למה דביר השאיר את המכונית בחניית ביתו של הנאשם וכיצד הגיע משם לדירת הוריו.

בשולי הדברים אוסיף, כי הנאשם לא הסביר למה בכלל הצטרף לדביר לנסיעה לראשון לציון לשכור את המכונית, על חשבון יום חופש, וגם לא זימן לעדות את אותו חבר שהסיע אותם לשם.

לסתירות, קשיים ותמיהות אלו, אשר לא נמצא להם מענה בעדותו של הנאשם, מתווסף הרושם העגום אותו הותירה עדותו. התרשמתי, כי מטרתו של הנאשם היתה להרחיק את עצמו מאשמה, גם על חשבון אמירת דברי אמת.

ועל כל אלה אוסיף, כי הנאשם לא זימן את דביר לעדות. לדברי הנאשם דביר נמצא בניו יורק, וניתן היה לבקש להעידו בדרך של ויעוד מרחוק - אך הנאשם בחר שלא לעשות כן, אלא הסתפק בהפניית הזרקור לעבר דביר, מבלי להעמיד את דבריו במבחן ומבלי לאפשר לדביר להציע להם הסבר.

סיכום ביניים

מהראיות עולה מסקנה אפשרית אחת, והיא כי הנאשם זייף את לוחית הרישוי של המכונית והחזיק במכונית את האקדח והתחמושת. הנאשם לא סתר מסקנה זו, לא הציע כל הסבר שניתן לקבלו, ולו בדוחק, כיצד הגיע האקדח למכונית ולא הקים כל ספק באשמתו - ועל כן דינו להיות מורשע במיוחס לו.

המנעות המאשימה מלהגיש כתב אישום נגד דביר

עיקר טענות ההגנה מוקדו בהמנעותה של המאשימה מלהגיש כתב אישום נגד דביר. ב"כ הנאשם טען כי עניין זה פועל בשני מישורים: במישור הראייתי טען, כי המסד העובדתי נגד השניים זהה, וככל שהמאשימה סבורה שיש ספק באשמתו של דביר, אותו ספק קיים גם ביחס לאשמת הנאשם. במישור המשפטי טען, כי מדובר בהפלייה פסולה ואכיפה בררנית, הפוגעת בתחושת הצדק, ומחייבת את זיכוי של הנאשם.

ב"כ המאשימה טען, כי המאשימה סברה שמכיוון שהנאשם ירד למכונית לבד, קיים ספק האם דביר היה מודע לכך שהנאשם הכניס את האקדח למכונית.

בטרם אדון בטענות אלו אחזור ואדגיש, כי דביר אינו נאשם ואף לא העיד בהליך, גרסתו לא נשמעה ולא היה לו יומו. לפיכך הדברים הנוגעים אליו יאמרו במלוא הזהירות, מבלי לקבוע כל ממצא לגביו, אלא רק על מנת להתייחס לטענות ההגנה.

ולאחר שהזהרתי את עצמי ואת הקורא אומר, כי אפשר וניתן היה להגיש כתב אישום גם נגד דביר:

הנאשם ודביר שכרו יחדיו מכונית, על שמו של דביר, למרות שלא ברור הצורך בכך. הנאשם ודביר רכשו יחדיו כפפות, מסכות סקי וגז פלפל. הנאשם ודביר לכאורה זייפו את לוחיות הרישוי של המכונית - ובמכונית נתפסו אקדח, מחסנית ותחמושת, זמן קצר לאחר מכן, כשהיתה בחניית ביתו של הנאשם.

אמנם כלפי הנאשם קיימות ראיות נוספות, כפי שסקרתי בהרחבה למעלה, אך מהראיות עולה, שהנאשם ודביר פעלו יחדיו עד השלב בו ירד הנאשם לחניה עם התיק השחור, ולא ראיתי סיבה להניח שדווקא בנקודה זו נפרדו דרכיהם והנאשם הכניס את הנשק למכונית שלא בידיעתו של דביר. משכך מסכת עובדתית זו קושרת לכאורה גם את דביר להחזקת הנשק ומעבירה עליו את הנטל לסתור את החזקה שקמה נגדו ולטעמי, ניתן היה לייחס גם לדביר את החזקת הנשק - וזאת כמובן בכפוף להסברים שייתן לחשדות נגדו.

ר' למשל ע"פ 8416/09 חרבוש, פס' 19:

הוכחתה של עבירה הכוללת רכיב התנהגותי של החזקה עלולה לעורר קשיים ראייתיים, כך במיוחד כשמדובר בהחזקה שאינה פיסית; כשקשה לייחס את הנכס מבחינה פיסית לנאשם; כשהוא נמצא במקום שבו שוהים כמה נוכחים; או כשהוא נמצא במקום השייך למספר נוכחים (רבין וואקי, בעמ' 187). הקושי במקרים אלה מתמקד בהוכחת היסוד הנפשי של העבירה. ודוק: כיצד יוכח שפלוני אמנם ידע כי הפריט האסור נמצא ברשותו או שפלוני הסכים לכך שהפריט מצוי ברשותו של אחר?

לשם כך פיתחה פסיקת בתי המשפט כללים שנועדו לסייע בהוכחת היסוד הנפשי הנדרש, תוך הסתייעות בחזקה שבעובדה שלפיה מקום שבו נכח הנאשם במקום שבו שהו אחרים שהחזיקו דבר מה אסור, או במקום שבו מוחזק דבר מה אסור, ונוכחותו לא היתה מקרית, חזקה כי ידע והסכים להימצאותו של הדבר במקום. ניתן לסתור חזקה זו באמצעות הבאת ראיות שיוציאו את מערכת הנסיבות מהקשרה הלכאורי הרגיל.

מנגד, אין לבטל את עמדת המאשימה, כי קיים ספק באשמתו של דביר, בשל האפשרות שהנאשם הכניס את הנשק לרכב מבלי שדביר היה מודע לכך. מדובר בניתוח זהיר של הראיות, אשר נמצא במסגרת שיקול דעתה של המאשימה.

לאור זאת, גם אם ניתן היה להגיע למסקנה שונה מזו שהגיעה אליה המאשימה, אני רחוק מהסברה כי המנעותה מהגשת כתב אישום נגד דביר מהווה אכיפה בררנית או הפליה פסולה - ההיפך הוא הנכון. על מנת לבסס טענה של אכיפה בררנית, לא די להצביע על נאשם פוטנציאלי נוסף אשר לא ננקטו נגדו הליכים, אלא יש להראות כי המאשימה פעלה באופן שרירותי, ממניעים זרים או בחוסר סבירות קיצוני (ר' למשל בג"צ 6396/96, זקין נ' ראש עיריית באר שבע). הנאשם רחוק מאוד מלעמוד בנטל זה, ומעבר לטענות כלליות בדבר אופן הפעלת שיקול דעתה של המאשימה, ב"כ הנאשם לא הצביע על כל מניע זר או שיקול פסול שעמדו ביסוד ההחלטה להמנע מהעמדתו של דביר לדין.

אדגיש, כי גם אם ניתן היה לקבל גם החלטה אחרת, החלטתה של המאשימה שלא להעמיד את דביר לדין סבירה בעיני. בית המשפט אינו אמור לשים עצמו בנעליה של המאשימה ולהחליט במקומה כיצד היה עליה לנהוג, אלא לבחון את סבירותה של ההחלטה (ר' ע"פ 15757-04-11, מדינת ישראל נ' מרדכי גרינוולד, פסקאות 42-44 לחוות דעתה של כב' הנשיאה ברלינר). וכפי שכבר ציינתי למעלה, ההבחנה הראייתית שערכה המאשימה בין הנאשם לבין דביר היא אפשרית וסבירה - גם אם דעתי שונה.

לאור האמור למעלה, בין אם צדקה המאשימה בכך שהגישה כתב אישום רק נגד הנאשם בין אם לאו, חזקת כשרות פעולתה לא נסתרה, ואין כל בסיס לטענה כי מדובר בשרירות לב או מניע פסול. חובתה של המאשימה היא להגיש אישום רק נגד חשוד ניתן להוכיח את אשמתו וקיים סיכוי סביר להרשעתו, ולא נגד כל מעורב שקיים נגדו חשד - ולו גם חשד כבד. משכך, העובדה שהמאשימה ראתה שקיים ספק באשמתו או קושי בסיכויי הרשעתו מהווה הבחנה עניינית וראויה, אשר תוצאתה המתחייבת היא המנעות מהגשת אישום נגדו. אך מובן הוא, כי אין המאשימה אמורה להגיש כתב אישום כנגד מעורב אשר אינה משוכנעת באשמתו או שאינה רואה סיכוי סביר להרשעתו, רק מפני שניתן למצוא בחומר חקירה ראיות לחובתו. יתרה מכך, חובתה של המאשימה היא להעריך את עצמת הראיות וסיכויי ההרשעה נגד חשוד בטרם הגשת כתב אישום ולא להסתפק בבחינה "טכנית" בלבד של הראיות, מבלי לבחון את עצמתן ואת סיכויי ההרשעה (ע"פ 6328/12, פולדי פרץ, פסקה 3 לחוות דעתו של כב' הנשיא א. גרוניס וע"פ 15757-04-11, מדינת ישראל נ' מרדכי גרינוולד, פסקה 44).

ומנגד, משמעותו המעשית של טיעונו של ב"כ הנאשם היא, שגם כאשר המאשימה אינה בטוחה באשמתו או בסיכויי הרשעתו של מעורב אחד מבין מספר חשודים שנגדם הגישה כתב אישום, יהא עליה להגיש כתב אישום גם נגד מי שאינה סבורה כי יש להרשיעו, רק על מנת לחסום מראש טענת אכיפה בררנית - וזו תוצאה שאין לקבלה.

מבלי להקל ראש בתחושתו של הנאשם, המוצא עצמו לבדו בספסל הנאשמים, ככל שיש פגיעה בו, היא סוביקטיבית בלבד. המנעותה של המאשימה מלהעמיד את דביר לדין לא שינתה את מצבו של הנאשם לרעה בשום צורה, ומצבו לא היה משתפר, לו אחיו היה יושב לצידו על ספסל הנאשמים.

לאור זאת, דוחה את טענת האכיפה הבררנית.

נתתי דעתי לטענתו הנוספת של ב"כ הנאשם, כי ככל שהמאשימה ראתה ספק באשמתו של דביר, הספק אמור לחול גם ביחס לנאשם - והתקשיתי לרדת לעומקה. כפי שהבהרתי, קיים שוני ממשי וברור בין הראיות שלחובת הנאשם ובין אלו שלחובת דביר. גם אם ניתן לראות את השוני הזה אחרת מכפי שראתה אותו המאשימה, לא ראיתי כי ניתן "לייבא" את הספק אותו ראתה המאשימה באשמתו של דביר, לעניינו של הנאשם. גם אם אצא לצורך הדיון מהנחה שהמאשימה טעתה בכך שלא הגישה כתב אישום נגד דביר, לא ראיתי כי התרופה לכך היא לחזור על אותה הטעות גם בעניינו של הנאשם - שהרי טעויות יש לתקן ולא להנציח. ואדגיש פעם נוספת, כי החלטתה של המאשימה מצויה במסגרת שיקול הדעת הסביר, ואינני קובע כי היה עליה לקבל החלטה אחרת.

סיכום

הוכח מעבר לספק סביר כי הנאשם זייף (או לפחות טשטש) את לוחיות הרישוי של המכונית וכי החזיק בה אקדח, מחסנית ותחמושת, ועל כן מרשיעו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום - שינוי זהות של רכב והחזקת נשק, אבזר נשק ותחמושת.

ניתנה היום, י"ג שבט תשפ"א , 26 ינואר 2021, במעמד הצדדים